

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและสภาพปัญหา

การกระทำทั้งหลายของรัฐต้องกระทำโดยผ่านประชาชนธรรมดาทั้งหลายที่ดำรงตำแหน่งเป็นบุคคลของรัฐ เพียงแต่กฎหมายให้ถือว่าการกระทำของบุคคลธรรมดาเหล่านั้น หากได้กระทำภายในขอบเขตและเงื่อนไข หรือวิธีที่กฎหมายกำหนดแล้วให้ถือว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำของรัฐ ซึ่งหมายความว่าหากการกระทำนั้นก่อให้เกิดสิทธิใด ๆ สิทธิดังกล่าวนั้นย่อมตกได้แก่รัฐและขณะเดียวกันหากการกระทำนั้นก่อให้เกิดหน้าที่บางประการหน้าที่ดังกล่าวนั้นก็ตกเป็นหน้าที่ของรัฐมิใช่หน้าที่เป็นการส่วนตัวของบุคคลผู้กระทำการแทนรัฐ

การกระทำที่ถือว่าจะเป็นการกระทำของรัฐมีลักษณะสำคัญคือ การกระทำของรัฐต้องเป็นการกระทำของบุคคลธรรมดาซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นองค์กรของรัฐ กล่าวคือ เป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่ที่ตนดำรงอยู่และการกระทำที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่นั้นจะต้องกระทำลงเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ส่วนรวมโดยที่การกระทำของรัฐหรือการใช้อำนาจของรัฐเป็นเป็นการใช้อำนาจมหาชนโดยผ่านบุคคลธรรมดา ด้วยเหตุนี้เองการใช้อำนาจรัฐดังกล่าวจึงอาจมิได้กระทำอยู่ในขอบเขต เงื่อนไขหรือวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือการใช้อำนาจรัฐโดยผ่านบุคคลธรรมดานั้น อาจจะทำโดยมีเจตนาที่จะทุจริตต่อหน้าที่ หรือมีมูลเหตุชักจูงใจในการกระทำที่ไม่เป็นวัตถุประสงค์ของกฎหมายหรือพยายามบิดเบือนการใช้อำนาจรัฐเพื่อตนเอง หรือกลุ่มของตนเอง การใช้อำนาจรัฐในลักษณะดังกล่าวล้วนแต่เป็นการกระทำที่มีความบกพร่องทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในแง่หนึ่งเพื่อควบคุมให้การใช้อำนาจรัฐดำเนินไปเพื่อบรรลุภารกิจของรัฐ ทั้งหลายและในอีกแง่หนึ่งก็เพื่อป้องกันการใช้อำนาจอย่างบิดเบือน การใช้อำนาจตามอำเภอใจ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจรัฐดังกล่าว ซึ่งรัฐในระบอบประชาธิปไตยนี้ถือว่ารัฐอยู่ภายใต้กฎหมาย รัฐต้องเคารพต่อเสรีภาพของปัจเจกชน โดยรัฐจะก่อให้เกิดความเสียหายหรือจำกัดเสรีภาพของบุคคลตามอำเภอใจไม่ได้ รัฐจึงต้องจำกัดอำนาจของตนเองโดยมีกฎหมายรัฐธรรมนูญที่กำหนดรูปแบบและเงื่อนไขของการใช้อำนาจภายในรัฐให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ซึ่งตามทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจของ มงเตสกิเออ (Montesquieu) อันเป็นการใช้อำนาจยับยั้งอำนาจซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของหลักนิติรัฐ เพราะ

หลักการนิติรัฐไม่สามารถจะสถาปนาขึ้นมาได้ในระบอบการปกครองที่ไม่มีการแบ่งแยกอำนาจ ไม่มีการควบคุม ตรวจสอบซึ่งกันและกันระหว่างอำนาจ ซึ่งโดยหลักการแล้วต้องสามารถควบคุม ตรวจสอบ และยับยั้งซึ่งกันและกันได้ ทั้งนี้เพราะอำนาจ ทั้ง 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และ ตุลาการนั้น มิได้แบ่งแยกกันอย่างเด็ดขาดหากแต่มีการถ่วงดุลกัน (Check and balance) เพื่อให้ สิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้รับความคุ้มครอง นอกจากนี้ยังมีหลักนิติรัฐ ซึ่งมีความเกี่ยวพัน อย่างยิ่งกับสิทธิในเสรีภาพของประชาชน และสิทธิในความเสมอภาค สิทธิทั้งสองประการ ดังกล่าวข้างต้นถือว่าเป็นพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในรัฐเสรีประชาธิปไตยทั้งหลาย ยอมรับหลักความเป็นอิสระของความเป็นปัจเจกชน ดังนั้นรัฐจึงต้องให้ความเคารพต่อขอบเขต ของสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล การแทรกแซงในสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลโดย อำนาจรัฐจะกระทำได้อีกต่อเมื่อมีกฎหมายให้ทำได้เท่านั้น เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของปัจเจกบุคคลมีผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง (ประยูร กาญจนดุล : 2538)

จากสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการบริหาร ในปัจจุบันได้ก่อให้เกิด ข้อพิพาทหรือข้อโต้แย้งระหว่างประชาชนกับทางราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำนวนมาก เนื่องจากในการดำเนินงานของทางราชการซึ่งต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างประชาชนกับ หน่วยงานของรัฐนั้น จะมีทั้งกรณีที่ประชาชนไม่พึงพอใจในการดำเนินงานของเจ้าพนักงานและ กรณีที่ประชาชนรู้สึกว่าคุณไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่ได้รับ ความสะดวกรวดเร็วตามที่ต้องการ ดังนั้นรัฐจึงได้จัดตั้ง องค์การศาลปกครองซึ่งเป็นองค์กรที่เป็น กลางสามารถตัดสินชี้ขาด มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในหลักกฎหมายเกี่ยวกับการบริหาร ราชการแผ่นดินและเป็นที่ยึดถือของทุกฝ่ายมารองรับในการตัดสินข้อพิพาทที่เกิดขึ้น

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา 276 ได้บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจ พิจารณา พิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับ เอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อพิพาท อันเนื่องมาจากการกระทำ หรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือ เนื่องจากการกระทำ หรือการละเว้น การกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

ดังนั้นศาลปกครองจึงถือได้ว่าเป็นบริการของรัฐอย่างหนึ่ง ซึ่งรัฐสร้างขึ้นมาตอบแทนประชาชน เพื่อควบคุมตรวจสอบการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้ใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เกินขอบเขตหรืออาจกล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์สำคัญที่จัดตั้งศาลปกครองขึ้นมาก็คือ มุ่งสร้างดุลยภาพระหว่างประโยชน์ส่วนรวมกับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของเอกชน (ชาญชัย แสวงศักดิ์ : 2545)

เนื่องจากรัฐไทยเป็นนิติบุคคล รัฐจึงไม่สามารถกระทำการใดด้วยตนเองได้ การกระทำทั้งหลายของรัฐจึงต้องผ่านบุคคลธรรมดาที่ดำรงตำแหน่งเป็นบุคคลของรัฐ ซึ่งเรียกบุคคลเหล่านี้ว่าเจ้าพนักงานของรัฐ เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่แทนรัฐ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐดังกล่าวนี้หากเป็นการกระทำโดยใช้ดุลพินิจ อำนาจหน้าที่ เกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด จนกระทบเพื่อนหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย หรือความเดือดร้อนแก่ประชาชนแล้ว ประชาชนก็สามารถนำเรื่องดังกล่าวฟ้องเข้าสู่ศาลปกครองให้พิจารณาพิพากษาได้

ปัจจุบันคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของศาลปกครองมีเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นข้อพิพาทที่เกิดจากการละเมิดทางปกครอง หรือเจ้าพนักงานของรัฐออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น ทางราชการออกคำสั่งปิดโรงงาน และก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของโรงงานข้อพิพาทที่เกิดจาก สัญญาทางปกครอง เช่น สัญญาสัมปทาน สัญญาที่หน่วยงานของรัฐจ้างให้เอกชนสร้างสะพาน สร้างถนน ข้อพิพาทที่เกิดจากการกระทำทางปกครองฝ่ายเดียว เช่น การออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป หรือการออกคำสั่งทางปกครอง กรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นกรณีหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการศึกษาวิเคราะห์ เนื่องจากในปัจจุบันมีคดีในลักษณะนี้เข้าสู่ศาล ปกครองเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการที่เจ้าพนักงานของรัฐออกคำสั่งโดยใช้ดุลพินิจอย่างเกินขอบเขตจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งหากจะพิจารณาจากการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งของเจ้าพนักงานของรัฐที่มีลักษณะคำสั่งโดยส่วนใหญ่สามารถใช้บังคับได้โดยตรงและทันทีแล้วเจ้าพนักงานของรัฐที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังจะเห็นได้จากจำนวนคดีที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกับการออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษา คำแถลงการ และคำสั่ง ของศาลปกครอง ในปี พ.ศ. 2544 จำนวน 21 คดี ปี พ.ศ. 2545 จำนวน 24 คดี รวมคดีที่อยู่ในพิจารณาของศาลปกครอง ในปี พ.ศ. 2544 – 2545 จำนวน 45 คดี (ศาลปกครอง : 2546)

เจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงเป็นเจ้าพนักงานของรัฐที่มีการติดต่อสัมพันธ์และมีความใกล้ชิดกับประชาชนเป็นอย่างมาก อีกทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งในลักษณะของการทำงานมีอำนาจหน้าที่ในการออกคำสั่งกับประชาชนได้โดยตรง จึงทำให้การทำงานและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีโอกาสที่จะเกิดการกระทบกระเทือนหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างสูง สายงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เห็นได้อย่างเด่นชัดเกี่ยวกับการออกคำสั่งโดยมิชอบหรือการใช้อำนาจดุลพินิจในการออกคำสั่งอย่างเกินขอบเขต ทำให้ประชาชนได้รับความเสียหาย คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร หากพิจารณาข้อกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรให้ดีแล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายต่างๆ เหล่านั้น ได้เปิดช่องว่างให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งไว้อย่างมาก เช่น อำนาจดุลพินิจในการออกคำสั่งปิดกั้นถนน การตรวจค้นรถ การโบกเรียกให้หยุด การออกใบสั่ง การกำหนดสัญญาณไฟจราจร การให้สัญญาณมือ ซึ่งบ่อยครั้งที่การออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจเหล่านี้ทำให้ประชาชนได้รับความเสียหาย (ชาญชัย แสวงศักดิ์ : 2545)

การศึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร จึงเป็นประเด็นที่น่าจะวิเคราะห์ซึ่งทำให้ทราบถึงระดับการออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมายว่ามีมากน้อยเพียงใด และเป็นไปในลักษณะใด อีกทั้งยังทำให้ทราบถึงปัจจัยใดบ้างที่ก่อให้เกิดการออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมายของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทาง หรือแนวคิดในการนำไปปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของตำรวจจราจร ให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ ในขอบเขตตามที่กฎหมายกำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมายของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สภาพส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน กับ ระดับการออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมายของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางป้องกัน และแก้ไขพฤติกรรมกรรมการออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมายของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการศึกษาวิจัย

เพื่อเป็นการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลและปัญหา ผู้ศึกษาวิจัยจึงกำหนดสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร 11 ด้าน ได้แก่ ชั้นยศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระดับเงินเดือน รายได้พิเศษ ประจำเดือน บุคคลที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นข้าราชการตำรวจ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นข้าราชการตำรวจจราจร การศึกษาอบรมเกี่ยวกับกฎหมายจราจรก่อนปฏิบัติหน้าที่ตำรวจจราจร การศึกษาอบรมเกี่ยวกับกฎหมายจราจรระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตำรวจจราจร มีความสัมพันธ์ กับ การออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมายของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2 สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน ของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร 7 ด้าน ได้แก่ เงินเดือนและสวัสดิการ ความมีอิสระในการทำงาน งานที่ท้าทาย โอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความเข้าใจในงาน การมีส่วนร่วม ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ มีความสัมพันธ์ กับ การออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมายของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษา

1. ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาในเรื่องการที่เจ้าพนักงานของรัฐกับออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรระดับชั้นประทวนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาล ในระหว่างปี พ.ศ. 2546

2. ในการศึกษาครั้งนี้จะดำเนินการวิเคราะห์ และพิจารณาภายใต้ขอบเขตของตัวแปรที่กำหนดเท่านั้น

นิยามศัพท์

โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หมายถึง การใช้ความรู้สึกส่วนตัว การใช้วิจรรย์ญาณ การใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจ การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร ซึ่งก่อให้เกิดการออกคำสั่งที่ขัดแย้งกับหลักกฎหมายจราจรที่กำหนด ก่อให้เกิดความเดือดร้อน และกระทบกระเทือนสิทธิของประชาชน

เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง ตำรวจจราจรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร

เจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการจราจร รวมทั้งจับกุมผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ในงานวิจัยชิ้นนี้หมายความเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้น ประทวน และพลตำรวจ เท่านั้น

เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนและพลตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการจราจรที่มีชั้นยศ พลตำรวจ นายสิบตำรวจ จ่าสิบตำรวจ และนายดาบ ตำรวจ ที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชน และมีการออกคำสั่งกับประชาชนโดยตรง

สถานภาพส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะอันเป็นเฉพาะของตำรวจจราจร ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่

1. ชั้นยศ หมายถึง ระดับตำแหน่งทางราชการ
2. อายุ หมายถึง อายุของพนักงาน โดยนับอายุเต็มปี
3. สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพการครองคู่ของตำรวจจราจรที่ถูกต้องตามกฎหมาย
4. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดที่พนักงานได้รับวุฒิการศึกษา
5. ระดับเงินเดือน หมายถึง จำนวนรายได้สุทธิ (เงินเดือนหักด้วยค่าใช้จ่ายที่ทางราชการหักประจำเดือน) ที่ได้รับจากทางราชการประจำเดือน คิดตามเดือนสุดท้ายในการตอบแบบสอบถาม

6. รายได้พิเศษประจำเดือน หมายถึง จำนวนรายได้ที่ทางราชการจัดให้เป็นสวัสดิการนอกเหนือไปจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ที่ได้รับจากทางราชการประจำเดือน ซึ่งได้รับในระยะเวลา 1 เดือน คิดตามเดือนสุดท้ายในการตอบแบบสอบถาม

7. บุคคลที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู หมายถึง บุคคลที่ดูแล และรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ซึ่งหมายรวมถึง บุพการี บุตร ภรรยา และบุคคลอื่นที่ต้องดูแล

8. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นข้าราชการตำรวจ หมายถึง ระยะเวลาเต็มจำนวนปีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานเป็นข้าราชการตำรวจประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากข้าราชการตำรวจจราจร

9. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นข้าราชการตำรวจจราจร หมายถึง ระยะเวลาเต็มจำนวนปีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรซึ่งตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานเป็นข้าราชการตำรวจจราจร

10. การศึกษาอบรมเกี่ยวกับกฎหมายจราจรก่อนปฏิบัติหน้าที่ตำรวจจราจร หมายถึง การได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจร ซึ่งอาจได้รับความรู้มาจากการศึกษา หรืออบรม จากสถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานตำรวจ หน่วยงานอื่น หรือสถานศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ก่อนมาปฏิบัติหน้าที่เป็นตำรวจจราจร

11. การศึกษาอบรมเกี่ยวกับกฎหมายจราจรระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตำรวจจราจร หมายถึง การได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจร ซึ่งอาจได้รับความรู้มาจากการศึกษา หรืออบรม จากสถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานตำรวจ หน่วยงานอื่น หรือสถานศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่เป็นตำรวจจราจร

สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร ได้แก่

1. เงินเดือนและสวัสดิการ คือ ปัจจัยทางด้านรายได้ และค่าตอบแทนอื่นๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพ ตลอดจนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของตำรวจจราจร

2. ความมีอิสระในการทำงาน คือ การมีเสรีภาพในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบต่อโดยปราศจากการแทรกแซงหรือชี้แนะทั้งจากภายในและภายนอก ซึ่งพิจารณาได้จากขอบเขตในการกำหนดรูปแบบและวิธีการทำงาน ระดับที่ปลอดจากการแทรกแซงหรือการควบคุมในการปฏิบัติงาน โอกาสที่จะนำสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ใน การปฏิบัติงาน

3. งานที่ทำหาย คือ งานที่น่าสนใจทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความกระตือรือร้นในการทำงานเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทั้งในการปฏิบัติงาน และการแก้ปัญหา

4. งานที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น คือ การทำงานที่ปฏิบัติอยู่นั้น เชื้ออำนาจให้มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นเพื่อนร่วมงานหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกัน

5. ความเข้าใจในงาน คือ การที่ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงขั้นตอนทั้งหมดในงาน ที่รับผิดชอบรวมทั้งความสามารถในการปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

6. การมีส่วนร่วม คือ ความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานว่าตนมีโอกาสดำเนินการ ความคิดเห็น และเสนอแนะแนวทางปฏิบัติงานอยู่เสมอ

7. ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ คือ ความเพียงพอ ความพร้อม ความทันสมัยของเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำรวจจราจร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงระดับการออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และความสัมพันธ์ระหว่าง สภาพส่วนบุคคล และลักษณะงานที่ปฏิบัติ กับ ระดับการออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งข้อเสนอแนะแนวทางป้องกัน และแก้ไขพฤติกรรมกรรมการออกคำสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมายของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหาร และผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องอันจะนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนและปกป้องประโยชน์ของส่วนรวมให้ได้ดุลยภาพกันและเพื่อวางบรรทัดฐานให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย